

HRA NA KLARINETE

Charakteristika a poslanie predmetu

Klarinet je spomedzi drevených dychových nástrojov najmladší. Na rozdiel od iných nástrojov má široké uplatnenie v ľudovej, komornej, symfonickej, opernej, tanečnej, džezovej a napokon aj v sólovej hre. Jeho krásny a zároveň tajuplný ton je nezameniteľný s inými dychovými nástrojmi. Hra na klarinete predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je opäť vhodným a často aj využívaným prípravným nástrojom zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hry na klarinete, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Primárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 10 (primárne umelecké vzdelávanie 2 roky)

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Sprievod (0,5 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sa oboznamujú s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie, nástroja, postavenie prstov, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ vedia nasadiť a ukončiť tón, dbajú za kultúrnosť tónu, ✓ hrajú vydržované tóny, ✓ zvládajú hru v rozsahu e – c2, ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto, legato, ✓ ovládajú základné durové a molové stupnice do 2 predznamenaní s T5, ✓ interpretujú jednoduché ľudové a umelé piesne.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oboznámenie sa s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou. ✓ Správne držanie tela, držanie nástroja - postavenie prstov. ✓ Bránicové dýchanie - nátisk. ✓ Výslovnosť - nasadenie, ukončenie tónu - kultúra tonu. ✓ Hra vydržovaných tónov. ✓ Zvládnuť tóny v rozsahu e - c2. ✓ Tenuto a legato. ✓ Hra základných durových stupnic a molových do 2 predznamenaní s T5. ✓ Jednoduché ľudové a umelé piesne.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ upevňujú si správne základné hráčske návyky, ✓ naďalej pracujú na zdokonaľovaní reberno-bránicového dýchania, ✓ pracujú sa na kultúre tónu, ✓ poznajú metódu správneho rozohrávania so zameraním na stabilitu tónu – vydržiavané tóny, ✓ pracujú s technikou hry staccata, ✓ hrajú v dynamických odtieňoch, rozlišujú crescendo, decrescendo, ✓ praktizujú a zdokonaľujú sa v základných durových a molových stupniciach do 4 predznamenaní s T5, ✓ aplikujú hru v rozsahu e - g², ✓ používajú nové rytmické prvky (hra v osminových notách a pomlčkách), ✓ zahrajú piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Upevňovanie správnych základných hráčskych návykov. ✓ Zdokonaľovanie správneho reberno-bránicového dýchania. ✓ Kultúra tónu. ✓ Význam vydržovaných tónov. ✓ Technika hry staccata. ✓ Dynamické odtiene - crescendo a decrescendo. ✓ Základné durové a molové stupnice do 4 predznamenaní s T5. ✓ Hra v rozsahu e - g². ✓ Hra v celých, polových, štvrtových i osminových hodnotách. ✓ Osvojovanie si základných hudobno-teoretických pojmov: pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo. ✓ Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. ✓ Rozlišovanie durového a molového tónorodu, intervaly v. 2, m. 2. ✓ Piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra. ✓ Hra v dvojhľase (žiak, učiteľ).

Záverečná skúška:

- ✓ 2 stupnice,
- ✓ 1 etuda,
- ✓ 1 prednesová skladba.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji. Počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie). Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku. Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) a zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni v

súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi potrebami žiaka. Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Nížšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 13

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre (1,5 hod/týždenne)
2. Hra v súbore, hra v orchestri (3. a 4. ročník) (2 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1. – 3. ročník) (1,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú časti nástroja, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato a legato, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hygiena a údržby nástroja. ✓ Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Budovanie nátisku. ✓ Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu (e - f³) výraznou dychovou oporou. ✓ Hra tenuto, staccato. ✓ Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy. ✓ Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchлом tempe v dosiahnutom rozsahu. ✓ Návčik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Návčik kratších skladieb a piesní spamäti. ✓ Elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika). ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový molový kvintakord, D⁷a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru polovej , štvrt'ovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ interpretujú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. ✓ Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v. 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5. ✓ Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty. ✓ Hra so sprievodom a vedome rozlíšenie sily, dĺžky, výšky a farby tónu.
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú základnú starostlivosť o nástroj (zloženie, rozloženie, čistenie), ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu e – f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Starostlivosť o nástroj. ✓ Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. ✓ Prstová a jazyková technika. ✓ Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). ✓ Hra tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy, ✓ Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchлом tempe. ✓ Nácviik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú schopní práce v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Uvedenie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: dur a mol kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4. ✓ Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnásťtinové hodnoty, hra veľkej trioly.
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú starostlivosť o nástroj, ✓ upevňujú prstovú a jazykovú techniku, ✓ zahrajú v rozsahu e – g³, ✓ bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, ✓ aplikujú hru portamento, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Starostlivosť o nástroj - jednoduchá údržba, čistenie. ✓ Plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Budovanie nátisku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. ✓ Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). ✓ Hra 1. – 7. poloha. ✓ Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta v dvojčiarkovanej oktáve, hra portamento. ✓ Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. ✓ Hra durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchлом tempe. ✓ Hra chromatickej stupnice.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zat'azenia vo vypätej situácii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D. C. al Fine, dal segno, pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7, striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. ✓ Hra veľkej trioly.
---	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu e - g³, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku. ✓ Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).

<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ ovládajú hru durových a molových stupnic a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, hrajú chromatické stupnice, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vyrovnaná prstová a jazyková technika. ✓ Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta perného v dvojčiarkovanej a trojčiarkovanej oktáve. ✓ Hra durových a molových stupnic do, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. ✓ Hra chromatickej stupnice. ✓ Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov do praxe: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7, striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. ✓ Hra veľkej trioly.
---	--

Záverečná skúška:

- ✓ 2 stupnice,
- ✓ 2 etudy rôzneho charakteru,
- ✓ 1 prednesová skladba.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie Hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením. Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia. Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže zahráť tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis a tiež je zdatný v jednoduchej improvizácii. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď.

II. stupeň základného štúdia

Učebný plán: 20

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre (1,5 hod/týždenne)
2. Hra v súbore, hra v orchestri (1 – 2 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládajú hru v rozsahu e – g³, ✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ vedia zahráť melodické ozdoby, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku. ✓ Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). ✓ Hra tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legato. ✓ Nácvič melodických ozdôb a trillku. ✓ Hra durových a molových stupníc do, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami

<p>kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice, ✓ ovládajú hru celotónových stupníc, ✓ orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období, <p>✓ zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A.</p>	<p>v stredne rýchlom tempe.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hra chromatickej stupnice. ✓ Hra celotónových stupníc. ✓ Rozsiahlejšie skladby a piesne spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Oboznámenie sa so základmi improvizácie a transpozície in C a in A. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7. ✓ Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. ✓ Hra veľkej trioly. ✓ Kadencie T-S-D.
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ uplatňujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb, ✓ zvládajú hru trilku, <p>✓ ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento),</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. ✓ Plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku. ✓ Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). Plynulá hra. ✓ Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ samostatne pracujú v súboroch, ✓ zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe. ✓ Hra chromatických stupníc, celotónových stupníc. ✓ Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Kadencie T-S-D. ✓ Základy improvizácie a transpozície in C a in A. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7. ✓ Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.
---	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotu pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja, ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku. ✓ Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru melodických ozdôb a hru trilku, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, ✓ ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc, ✓ sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia zahrat' rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ vedia vedome využívať vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období u nôt aj spamäti, ✓ ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu, ✓ zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). ✓ Rôzne spôsoby artikulácie a frázovania. ✓ Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. ✓ Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe. ✓ Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. ✓ Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. ✓ Kadencia T-S-D. ✓ Improvizácia a transpozícia in C a in A. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šesnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7. ✓ Striedanie osminových nôt, osminových triol a šesnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šesnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.
--	--

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácviiku a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov, ✓ samostatne riešia problematiku nástrojovej techniky vrátane údržby nástroja, ✓ samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), vrátane hry melodických ozdôb a trilku, ✓ samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátiskových schopností, ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupníc a príslušných T⁵, D⁷ a zm⁷, ✓ sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov, ✓ samostatne využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre, ✓ zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prirodzené, hlboké a plynulé reberno-bránicové dýchanie. ✓ Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. ✓ Dobrá flexibilita nátisku. ✓ Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou. ✓ Využívanie širokej dynamickej škály (pp až ff). ✓ Plynulá hra. ✓ Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania. ✓ Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky. ✓ Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe. ✓ Nácviik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. ✓ Nácviik partov (orchestrálnych, súborových). ✓ Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb. ✓ Kadencia T-S-D. ✓ Improvizácia a transpozícia in C a in A. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok. ✓ Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7, zm^7, intervalov $v2$, $m2$, $v3$, $m3$, $č4$, $č5$, $v6$, $m6$, $zv4$, $v7$, $m7$. ✓ Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.
--	---

Záverečná skúška:

- ✓ 2 stupnice,
- ✓ 2 etudy,
- ✓ 1 prednesová skladba.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojené praktické zručnosti v hre hudobnom nástroji. Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov, hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb. Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe. Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre. Dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre, počúva nahrávky a interpretáciu iných hráčov a využíva získané znalosti vo svoj prospech. Používa internetové možnosti pre konfrontáciu. Vie verbálne vyjadriť v rámci sebareflexie názor na vlastnú produkciu, vie posúdiť výkon iného hráča. Má zmysel pre súhru. Je schopný sa uplatniť ako samostatný a pohotový amatérsky hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre. Absolvent druhého stupňa základného štúdia reprezentuje ZUŠ na rôznych súťažiach a prehliadkach, je schopný zúčastniť sa konkurzov do orchestrov už na profesionálnej úrovni. Do života si berie kladný vzťah k hudbe, ktorá ovplyvňuje jeho hudobné a estetické cítenie natoľko, aby sa stal pozorným poslucháčom a dobrým interpretom.